

մեն անտարբերներու մտածութիւնն , որ իւր խանձարուն պատուելով եւ յերեւան գտնով արձակ համարձակ կը քարոզուի : Քննեմք ուրեմն ուշադրութեամբ, և ապա անշուշտ կարող

եմք դատել , թէ արդեօք անտարբեր յատկութիւնն իրապէս մի անտարբեր կայութիւնն է , թէ ոչ :

(Եւրոնիէ Է :)

ԾԱՂԿԱՔԱՂ ԱՄԵՐԻՔԱԿԱՆ

ՀԱՒԱՏՔՈՎ, ՔԱԼԵԼՈ

Հիւս Կտակարանին մէջ անձ մի չը կայ՝ որ իմ վրաս այնչափ մեծ նուիրական յարգանք մի տպաւորէ : Երչափ Աբրահամ : Իր ազնուականութեանը տիպոսն այս էր , « Անիկայ Աստուծոյ բարեկամն էր » : Ստեփան կռապաշտութեան մէջ ծնած և մեծցած , Տիրօր ինքնիշխան կամօքը եւ այնպիսի միջոցներով , որ մեզ անձանթօթ են , Աստուծոյ հաւատաց : Անոր վրայ առաջին սորվածնիս , Աստուծոյ զԱբրահամ անակնկալ յանկարծ կոչելն է ըսելով , « Քու երկրէդ և քոն ազգականներէդ և քու հօրդ տունէն ելի՛ր և գնա՛ այն երկիրը զոր քեզ պիտի ցուցնեմ » :

Աբրահամ կը հնարանդի : Անկա հարցմունքներ չընէր : Իր երթալու օտար երկրին համար աշխարհագրական տախտակ մի կամ առաջնորդող Գիդը մը (Gide) իրեն ցոյց չի տրուիր : Հաւատքով իր ընտանեկան կարաւանովը ճամբայ կ'ենէ եւ երկնային Ձեռքին առաջնորդութեանը կը հետեւի . . . : Անկիտ ճամբայ ելաւ . « Ո՛ր երթալը չի գիտնալով » :

Ահա այն այս մէկ գեղեցիկ տողին մէջն է , որ ամեն հաւատոյ որդիներուն հոգեւոր պատմութիւնը կը կարդամ : Այս տողը այնպիսի ամենախորին դաս մի , այսինքն Աստուծոյ վրայ այնպիսի

հնազանդ հաւատք մի կը յայտնէ , որ մարդկային սրտին համար , ամենէն հարկաւոր դասն է : Կարձ մէկ վըճռով , հաւատքով քալելը կը նկարագրէ :

Եւ ի՞նչ է այն , միթէ աննպատակ յանդուգն ձեռնարկութիւն մի է : միթէ բաղդովի թափառում մի , ո՛չ , այլ ճիշդ անոր հակառակը : Աստուծոյ ճամբան երթալն է եւ ոչ թէ անձին փափաքած կամ ուզած ճամբան :

Հաւատքով քալելը ճիշդ մեր երկնաւոր Հօրը հետ ձեռք ձեռքի , քայլ ընդ քայլ հարթ կամ խորտաբորտ տեղերէ , բլրներու վրայէն կամ վարէն , վայրկեան առ վայրկեան քալելն է , զօրութեամբ կամ լռելեայն հաւատալով թէ , « Բոլոր բարի մարդիկներու քայլերը Տիրոջմէ կ'առաջնորդուին » : Պէտք եմ Անոր հրամանին հընադանդելու : Այսօր , այսօրուան գործը պէտք եմ ընել , այսօրուան մէջ ինձ շնորհուած զօրութեամբ կամ կարողութեամբ : Այսօրուան բեռը պէտք եմ կրելու : Իմ պարտաւորութեանս կանոնը այս օրուան համար է : « Իմ օրուանս պէտքին համաձայն պիտի ըլլայ իմ զօրութիւնս » : Վաղուան ճամբորդութիւնը , վաղուան աշխատանքը և վաղուան փորձութիւնները

եւ նեղութիւնները մինչեւ վաղուան
գալը պէտք եմ թողուլ : Զեռքդ ինչ
որ գտնէ ընելու, ընէ՛ թող, և վաղ
ուան համար մի հոգար : Այս հա-
ւաքին առաջին դասն է :

Համարիմք թէ Աբրահամ ամբողջ
գիշերը արթուն մնալով հետեւեալ
օրուան երթալից ճամբային վրայ սկը-
սէր հոգալ և մտատանջիլ, և առաւօ-
տուն չուզէր և մերժէր քայլ մի ան-
գամ առնելու, մինչեւ որ Աստուած
իրեն Քանանու երկրին ճամբուն աշ-
խարհագրական տախտակ մի չի տար :
Այն ատեն Տէրը այնպիսի ձանձրալի
բեռէն պիտի տաղտկար և պիտի թու-
ղուր որ Ուռ (Ուրֆա) վերադառնայր :

Աբրահամ ուր երթալը չը գիտեր,
բայց գիտէ, որ Աստուած գիտէ : Ա-
նիկա երկու բանի համար ապահով է.
առաջինն այն է, որ այն ճամբայէն, որ
Աստուած իրեն կ'առաջնորդէ ուղիղ
ճամբան է և երկրորդը թէ այն ճամ-
բան, ապահով ճամբան է : Ահա այս է
ամենը, զորս դուք կամ ես գիտնալու
կրնանք յուսալ :

Ապագան անաշխարհագրուած եր-
կիր մի է. իւրաքանչիւր քայլը բառ
առ բառ դէպ ՚ի մութը քայլ մի է :
Ապագայն «Եթէ կնքով կնքուած գիրք
մի է և մէկը չէ կարող զայն քակել » :
Այն գրքին մէջն պարունակութիւն
ները, մի միայն Աստուծոյ կնիքները
քակած ատենը կը տեսնենք, որ թեր-
թէ թերթ կը դարձնէ, իւրաքանչիւր
թերթը իր ատենինն Անձնասիրութիւ-
նը շատ անգամ կ'անձկայ, որ կնքուած
էջերուն նայուածք մի նետէ. սակայն
հուռաբը կը փախայ. « Ո՛չ, ո՛չ, Աս-
տուծոյ յուսայ » : Այն ողորմութիւն
ները և օրհնութիւնները՝ զորս Աստ-
ուած մեզի համար պատրաստած է
աւելի թիւթիլ և հմայիչ զօրութիւն
մի ունին, երբ ակնկալութեամբ աւ-

րուած չեն : Աստուած չի թաղար, որ
իւր ողորմութիւնները առաջէն գեղ-
ջելով (դժոնթօ ընել) ընդունինք :

Սակայն մեր վրայ դալիք նեղու-
թիւնները չի նախատեսելիս, աւելի
լաւ է :

Երբ ջերմ սիրով կապուած երի-
տաստրդ զոյգ մի իրենց հարսանեաց
օրը ձեռք ձեռքի կը տան վառվառն
յուսաց տղայճառութեան մէջ, անոնց
հոգը չըլար երբ ծերագոյն գլուխներ
գուշակութեամբ կ'որորուն և ծերա-
գոյն լեզուներ կը կարկաշտն ըսելով.
« Դուք անուշ առանց դառնութեան
չի պիտի կրնաք ընդունիլ » : Սակայն
նորատունկ զոյգը դառնութիւնն ըն-
դունելու միտք չ'ունի : Ինչո՞ւ անոնց
արեւի պէս սրայմառ ուրախութիւն
ները մթացնեմ ամպ մի յոյց տալով,
թէ և այն ամպը « Մարդուս ձեռքէն
մեծ ալ եղած չըլլայ » :

Հիւանդ անկողնին քովը հակելու
համար եւ պարապ խրճիթին վրայ
ողջալու՝ դեռ բաւական ատեն կայ :
Կենաց ճամբորդութեան մէջ այս
վշտալի տեսարաններուն պիտի մեր-
ձենան. « Հերիք է օրուան իր նեղու-
թիւնը », և և նմանապէս ուրախու-
թիւնը : Մեր տիրութիւնները յա-
ռաջագոյն կազմելը միայն տագնապ
պիտի աւելցնէ, զանոնք կրելու հա-
մար առանց զօրութիւն աւելցնելու :

Կենաց ամենաազնիւ եւ ամենա-
սուրբ ձեռնարկութիւններէն քանի՞
քանիներ կրնային երբէք սկիզբ չ'ու-
նենալ, եթէ բոլոր գթուարութիւն
ները, անյաջողութիւնները և նեղու-
թիւնները նախատեսուէին Եթէ Պետ-
րոս գնտանը և խաչը յառաջագոյն տես-
նէր, գուցէ իւր ուռկանը այնչափ
չուտով չը պիտի թողուր Քրիստոսի
հետեւելու համար : Եթէ Քրիստոսի
ճառայելու նպատակաւ իբր եկեղեց-

ւոյ սրտշոնեայ համալսարանին կամ ճեմարանին մէջ ուսանողք իրենց ապագայ պատմութիւնը յառաջագոյն կարող ըլլան կարգալու, տարակցոյ չ'ունիմ որ անոնցմէ շատերը մէկի պիտի երթան, մէկը իւր կալուածքին, միւսը իւր վաճառքներուն: «Հետեւէ՛ Ինձ» կ'ըսէ Տէրը, և ըրած բոլոր խոստումը այս է. «Ահա ես միշտ հետդ եմ»: Աստուած Ուիլյըմֆորսին (*) չ'ըսաւ թէ Խորհրդարանին մէջ քսան տարի իւր հակառակորդներէն պիտի յաղթուէր և իւրաքանչիւր քայլին պիտի նստատուէր մինչեւ որ գերեաց ազատութեան վերջնական յաղթանակը վաստկէր: Քրիստոս իւրաքանչիւր երկտասորդ հաւատացելոյն սկիզբէն չ'ըստներ անոր հանգիսելիք բոլոր նեղութիւնները և փորձութիւնները և և կամ ունենալիք անյաջողութիւնները: Քրիստոսի բոլոր մեզի ապահով ցուցածը այս է. «Իմ շնորհքս քեզի բաւական է»: «Անոր» որ կը յաղթէ, պիտի տամ կենաց պատկը»: Արդեօք ասկէ աւելի բան մը պէտք ենք խնդրել:

Դէպ ՚ի երկինք եղած բոլոր ճամբորդութիւնը հաւատքով քայլելով է: Աստուծոյ մեղմէ բոլոր խնդրածը այս է «Հնազանդէ՛ և յուսա՛»: Մեր խեղճ և կոյր երկչոտութիւնը յաճախ կը տատանի և կը քրթմնջէ. «Տէր, ճամբան

խեղաւ կրնանք գիտնալ»: Մեր առտուածային առաջնորդը կը պատասխանէ. «Ես եմ ճամբան» «Ինձ հետեւէ՛»: «Ես կոյրն իր չգիտցած ճամբայէն պիտի առաջնորդեմ, անոնց առջեւ մթութիւնը լոյս պիտի ընեմ»: Օրհնեալ է այն Հոգին, որ յուսալը և հնազանդելը սորված է:

Կենաց իրական մրցումը մեր ուղած ճամբան քայլելուն և Աստուծոյ ուղած ճամբան քայլելուն մէջն է: Մեղաւորին մեղքը ճիշդ ասոր մէջն է: Մեղաւորը իրեն էն հաճելի երեւցած ճամբայէն կը քայլէ, որուն ծայրը դժուարն է. . . : Նոյն խի Գրիստոնէսը շատ անգամ սոսկալի կերպիւ կամապաշտ ըլլալու կը փորձուին: Ղովա իւր ուղած ճամբան ընտրեց. այն ճամբան զինքը Սողոմ առաջնորդեց: Երբ որ Աստուծոյ առաջնորդութեանը հետեւեցաւ, Զօար առաջնորդուեցաւ և ապահովեցաւ: Յովնան իւր ուղած ճամբան ընտրեց և զինքը նաւէն դուրս փոխորկալից ծովը նետել տուաւ, ետքէն Աստուծոյ ճամբուն հետեւեցաւ և սիրոյ առաքելութեամբ մի Նինուէ առաջնորդուեցաւ: Պետրոս զինքը հագալու ջանաց և ստախօս և վատ մի դարձաւ, ետքէն թող տուաւ որ Աստուծոյ զինքը հոգայ և հանգարտութեամբ եւ խաղաղութեամբ բանար ննջելու երթալով, ազատութեան հըրեշտակէ մը արթնցաւ: Ընթերցող, միշտ չէ՞ս մի տեսած, որ աւելի հաւատքով սնած ատենդ ամենաքաղցր խաղաղութիւն մի վայելած ես:

Խորհրդածութիւն մի եւս. «Արահամ երկրիս վրայ ուր երթալը չ'ը գիտեր»: սակայն գիտէր որ դէպ ՚ի երկինք երթալու ճամբուն վրայ էր: «Անիկա հիմնարկութիւն չ'ունենող քաղաք մի կը փնտուէր»: Դէպ ՚ի այն Մեծ Թագաւորին փառաւոր մայրա-

(*) Ուիլյըմֆորս Անգլ. Խորհրդարանին անգամ մի էր, բարեպաշտ, ուղղամիտ և լուսաւորեալ անձ մի, որ առանձին սկսաւ Արեւմտեան Հնդկաստանի (West Indies) չորս միլիօն գերիներու ազատութիւնը պահանջել, ընդդէմ հասարակաց կարծեաց, ամեն նախատինք, վնաս, ցաւ կրէին քսան տարի վերջը հասարակաց և Լորտերու Խորհրդարանի անդամաց հաւանութեամբ չորս միլիօն գերիները իրենց տէրերէն քսան միլիօն Անգլ. լիբայի ծախու առնուեցան Անգլ. կառավարութեան գանձէն: Ահա այսօր այս գերիներէն շատերը կամ անոնց զաւակները իրենց երկրին մէջ Խորհրդարանի նստագահ անգամ և այլն են:

քաղաքը իր բոլոր թափառմանցը մէջ
իւր աչքերը սեւեռած հաստատած
էր . . . :

Այսպէս մենք ալ պէտք էնք յա
ւաջ չուել օրէ օր, պարտաւորութե
նէ ՚ի պարտաւորութիւն . . . սակայն
քիչ ատենէն « Գաւիտենական փա
ռաց մեծութեանը » : Այն բաւական
է . . . թող փոթորիկները մոնչեն, ան
գին զիմացը երկինքն է : Ի՞նչ հող է :

Թէ ճամբան մութ է, երբ միայն կա
րենամ Յիսուսին ձեռքը իմ ձեռքիս
մէջ զգալ և Անոր ըսելը լսեմ, « Ես եմ
մի երկնչիւր, որգեակ իմ, ուր որ ես եմ
դուն ալ հոն պիտի բլասս » :

Այս Աստուածային ձայնը հան
դարտութիւն կը բերէ :

« Սիրեցեալն իմն է եւ ես Անորն
եմ » :

Dr Theodore L. Cuyler

Ծ Ա Ղ Կ Ա Ք Ա Ղ Ա Մ Ե Ր Ի Ք Ա Կ Ա Ն

Ք Ր Ի Ս Տ Ո Ս Ա Ռ Ք Ր Ի Ս Տ Ո Ն Ե Ա Յ Ն

« Գնա՛ գործէ իմ այգւոյս մէջ » հոն ընելիք շատ գործ կայ .

Հունձքը շատ է, եւ աշխատաւորները քիչ :

Հոն վնասակար խոտեր շատ կան, այգին անպարիսպ է, գէշ տունիկեր կան խլուելու
Եւ փոխադարձ հերկելու, սերմանելու և պտուղները քաղելու պէտք կայ :

Աղուէաներ կան բռնուելիք, գայլեր կան ջնջուելիք .

Ամէն հասակի և աստիճանի տէր մարդկանց գործ ունիմ տալիք .

Ոչխարներ ունիմ նայուելիք, եւ գառնուկներ դարմանուելիք .

Կորսուածը պէտք է փնտռել, հաւքել, վհատեալները միխթարել :

Գնա՛ գործէ, գնա՛ գործէ, գնա՛ գործէ իմ այգւոյս մէջ շատ բան կայ ընելիք .

Գնա՛ գործէ, գնա՛ գործէ հունձքը շատ է, և աշխատաւորներն քիչ :

« Գնա՛ գործէ իմ այգւոյս մէջ » ղբեղ իբրեւ իմն կը պահանջեմ,

Արիւնով քեզ ծախու առի և բոլոր քուկդ եղածները .

Քու ժամանակդ և քու տաղանդներդ, քու ամենաբարձր կարողութիւններդ,

Քու ամենաջերմ զգացումներդ և պայծառագոյն ժամերդ :

Ես յօժարութեամբ թողուցի իմ թագաւորութիւնս քեզ համար

Ինչպէս նաեւ Հրեշտակապետաց երգերը — որ ծառին վրայ կախուիմ

Յաւերու եւ փորձութեանց մէջ, վշտոյ և ամօթի մէջ,

Քու բուն զինդ և արմէքդ լիովին վճարեցի, իմ ծախու առածս կը պահանջեմ

Գնա՛ գործէ, գնա՛ գործէ, գնա՛ գործէ իմ այգւոյս մէջ շատ բան կայ ընելիք .

Գնա՛ գործէ, գնա՛ գործէ, հունձքը շատ է և աշխատաւորները քիչ :

« Գնա՛ գործէ իմ այգւոյս մէջ » ո՛հ, գործէ քանի որ ցորեկ է :

Արեւին լուսաձաձանչ ժամերը կըլտասին շուտաշուտ

Եւ գիշերային տխուր ստուերները ժողովուելու վրայ են :